

National Library of Wales, Aberystwyth Llyfrgell Genedlaethol Cymru, Aberystwyth

Why take part?

The Library had been keen to take part in Takeover Day for a number of years, but due to an on-going restructuring programme decided to wait until it could plan sufficiently to involve the entire organisation, rather than just front of house. Takeover Day 2016 was the first time that it had attempted this type of activity on such a scale. In spite of the challenges of a building that is largely geared towards adult users, their first Takeover Day was a huge success.

Who took part?

30 children from Year 6 (age 10-11) from a bilingual primary school in a Communities First cluster area. The school suggested that this was the most appropriate age group for Takeover Day.

What did they do?

The children visited the Library prior to Takeover Day to learn more about the organisation and its collection. None of the children knew anything about the Library before this visit. Children were given some information about the roles that would be available on Takeover Day so they could choose how they spent their time at the Library.

For the Library, careful preparation of the Takeover Day roles and obtaining support from Senior Management was essential to making the day run smoothly. Security and Health and Safety issues also had to be addressed before the children could be given access to restricted areas within the building.

How did they spend their time on the day?

Working in small groups, the children took on various roles, both behind the scenes and public-facing. The roles were designed to show the breadth of work undertaken by staff at the Library and to encourage the children to think about the Library as not just being about books. There were four areas of work that provided a cross-section of the Library's main responsibilities:-

...

Beth oedd eich rheswm dros gymryd rhan?

Roedd y Llyfrgell wedi bod eisiau cymryd rhan yn y Diwrnod Meddiannu ers blynyddoedd ond, am fod rhaglen ailstrwythuro'n digwydd ar y safle, penderfynwyd y dylent aros nes bod modd cynllunio'n ddigon da i gynnwys y sefydliad cyflawn, yn hytrach na dim ond blaen y tŷ. Diwrnod Meddiannu 2016 oedd y tro cyntaf iddo roi cynnig ar y math yma o weithgaredd ar raddfa o'r fath. Er gwaethaf yr her o gynnal y diwrnod mewn adeilad sydd wedi'i fwriadu i oedolion i raddau mawr, roedd eu Diwrnod Meddiannu cyntaf yn llwyddiant enfawr.

Pwy gymerodd ran?

30 plentyn o Flwyddyn 6 (10-11 oed) o ysgol gynradd ddwyieithog yn yr ardal glwstwr Cymunedau yn Gyntaf. Awgrymodd yr ysgol mai dyma oedd y grŵp mwyaf priodol ar gyfer y Diwrnod Meddiannu.

Beth wnaethon nhw?

Ymwelodd y plant â'r Llyfrgell cyn y Diwrnod Meddiannu i ddysgu rhagor am y sefydliad a'i gasgliadau. Nid oedd unrhyw un o'r plant yn gwybod unrhyw beth am y Llyfrgell cyn yr ymweliad yma. Derbyniodd y plant rywfaint o wybodaeth am y rolau a fyddai ar gael ar y Diwrnod Meddiannu fel bod cyfle iddynt ddewis sut i dreulio eu hamser yn y Llyfrgell.

I'r Llyfrgell, roedd hi'n hanfodol paratoi rolau'r Diwrnod Meddiannu'n ofalus a chael cefnogaeth gan Uwch Reolwyr er mwyn sicrhau bod y diwrnod yn rhedeg yn esmwyth. Roedd yn rhaid ymdrin â materion lechyd a Diogelwch a Sicrwydd cyn i'r plant allu mynd i mewn i'r manau o fewn yr adeilad lle na chaiff y cyhoedd fynd fel arfer.

Beth wnaethon nhw ar y diwrnod?

Gan weithio mewn grwpiau bychain, cymerodd y plant amrywiol rolau, mewn manau lle mae'r cyhoedd yn mynd ac yn y manau lle na chânt fynd hefyd. Dewiswyd y rolau i ddangos maint y gwaith y mae staff y Llyfrgell yn ei wneud ac i annog y plant i feddwl am y Llyfrgell fel rhywle sy'n llawer mwy na dim ond lle i fenthyg llyfrau. Roedd pedwar gwahanol faes o waith oedd yn rhoi trawstoriad o brif gyfrifoldebau'r Llyfrgell:-

...

Physical Collections:

- Accessions: –working to stamp and sort new material as it comes into the Library, learning about the different types of material available
- Conservation – working with specialist conservators on conserving film, preparing items for display, checking humidity of exhibition spaces
- Exhibitions – monitoring displays, framing materials to be exhibited, hanging items, preparing materials for transportation

Digital Collections:

- Digitisation – digitising items to be published online
- Research – supporting research requests

Public Services:

- Reading Rooms – retrieving items for readers from the storage areas and working behind the main desk dealing with reader inquiries
- Reception – issuing Readers' Tickets to visitors, receiving enquiries over the telephone and serving customers in the Library shop

Maintenance and Security of Collections and Buildings:

- Security – working in the Main Hall as security staff, performing regular checks of the building, monitoring the building in the Security Control Room, inspecting maintenance machinery

Children also worked alongside a photographer to document Takeover Day and these images are available on the National Library of Wales Facebook page.

What happened next?

Staff from different departments across the Library, most of whose daily responsibilities don't involve contact with members of the public, felt that the day was a success and that there was real value in being taken over. The Library will maintain links with the school involved and will write Takeover Day up as an example of what could be offered as part of its Education Service outreach programme. As a result of Takeover Day, the Education Service will, whenever appropriate staffing and resources are available, offer visiting schools an opportunity for pupil participation.

Verbal feedback from the school was very positive. The children particularly enjoyed doing 'real work' and loved the fact that items they digitised appeared immediately on the Library website. The teachers

Casgliadau Ffisegol:

- Derbyniadau – gweithio i stampio a didoli deunyddiau newydd wrth iddynt ddod i mewn i'r Llyfrgell, dysgu am y gwahanol fathau o ddeunydd sydd ar gael
- Cadw – gweithio gyda gofalwyr arbenigol i ofalu am ffilm, i baratoi eitemau i'w harddangos ac i wirio lleithder y manau arddangos
- Arddangosiadau – monitro arddangosiadau, fframio deunyddiau sydd i gael eu harddangos, hongian eitemau, paratoi deunyddiau ar gyfer eu cludo

Casgliadau Digidol:

- Digidol – digido eitemau sydd i gael eu cyhoeddi arlein
- Ymchwil – cefnogi ceisiadau am waith ymchwil

Gwasanaethau Cyhoeddus:

- Ystafelloedd Darllen – nôl eitemau i ddarllenwyr o'r manau storio a gweithio tu ôl i'r brif ddesg yn delio gydag ymholiadau darllenwyr
- Y Dderbynfa – rhoi Tocynnau Darllenwyr i ymwelwyr; derbyn ymholiadau dros y ffôn a gwasanaethu cwsmeriaid yn siop y Llyfrgell

Cadw a Diogelu Casgliadau ac Adeiladau:

- Diogelwch – gweithio yn y Brif Neuadd fel staff diogelwch, gwneud gwiriadau rheolaidd ar yr adeilad, monitro'r adeilad yn yr Ystafell Rheoli Diogelwch, archwilio peiriannau cynnal a chadw

Roedd plant yn gweithio ochr yn ochr â ffotograffydd hefyd i ddogfennu'r Diwrnod Meddiannu ac mae'r lluniau yma ar gael ar dudalen Facebook Llyfrgell Genedlaethol Cymru.

Beth wnaethon nhw wedyn?

Roedd staff o wahanol adrannau ar draws y Llyfrgell, nad yw'r mwyafrif ohonynt yn dod i gysylltiad â'r cyhoedd yn rhan o'u cyfrifoldebau pob dydd, yn teimlo bod y diwrnod yn llwyddiant a bod gwir werth mewn cael eu meddiannu. Bydd y Llyfrgell yn cadw'r cysylltiad gyda'r ysgol berthnasol ac yn ystyried y Diwrnod Meddiannu'n esiampol o'r hyn y gellid ei gynnig yn rhan o'i rhaglen allgymorth i'r Gwasanaeth Addysg. O ganlyniad i'r Diwrnod Meddiannu, bydd y Gwasanaeth Addysg yn rhoi'r cynnig i ysgolion sy'n ymweld gynnwys eu disgyblion yng ngwaith y Llyfrgell ar yr amod bod y staff a'r adnoddau priodol ar gael.

Roedd yr adborth llafar gan yr ysgol yn bositif iawn. Yr hyn yr oedd y plant wedi'i fwynhau'n arbennig oedd gwneud 'gwaith go iawn' ac roeddent wrth eu boddau

were very surprised at the level of access given to the schoolchildren, and felt that they really had contributed to the Library's work that day. By taking part they gained a unique insight into their Welsh heritage, both in text, audio and film and saw the value of its preservation and how it is used today.

'It was a pleasure seeing young users' excitement at being given the responsibility of undertaking key roles at the National Library of Wales. The Takeover Day offered an invaluable insight, not just into the daily running of a large institution and the wealth of its collections, but also the resources it provides its users. It's an experience that I'm sure the children will benefit from as part of their education, and which supports the Library's aim of increasing awareness of its services amongst a younger audience.'

Education Service Manager, National Library of Wales

bod yr eitemau a fewnbynwyd yn ddigidol ganddynt wedi ymddangos yn syth ar wefan y Llyfrgell. Roedd yr athrawon wedi synnu'n fawr faint o'r adeilad y rhoddwyd mynediad i'r plant ysgol iddynt, ac yn teimlo eu bod wedi cyfrannu go iawn i waith y Llyfrgell y diwrnod hwnnw. Trwy gymryd rhan cawsent gipolwg unigryw ar eu treftadaeth Gymreig, mewn testun, awdio a ffilm a gwelsant werth ei chadw a'r ffordd mae'n cael ei defnyddio heddiw.

'Roedd hi'n bleser gweld cyffro'r defnyddwyr ifanc wrth dderbyn y cyfrifoldeb am wneud rolau allweddol yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru. Roedd y Diwrnod Meddiannu'n cynnig cipolwg gwerthfawr iawn, nid yn unig ar y ffordd mae sefydliad mawr yn cael ei redeg o ddydd i ddydd a chyfoeth ei gasgliadau, ond hefyd yr adnoddau y mae'n eu darparu i'r defnyddwyr. Mae'n brofiad y bydd y plant yn siŵr o elwa ohono yn rhan o'u haddysg, ac sy'n cefnogi nod y Llyfrgell o gynyddu ymwybyddiaeth o'i wasanaethau ymysg cynulleidfâ iau.' Rheolwr y Gwasanaeth Addysgol, Llyfrgell Genedlaethol Cymru